

fuzinar

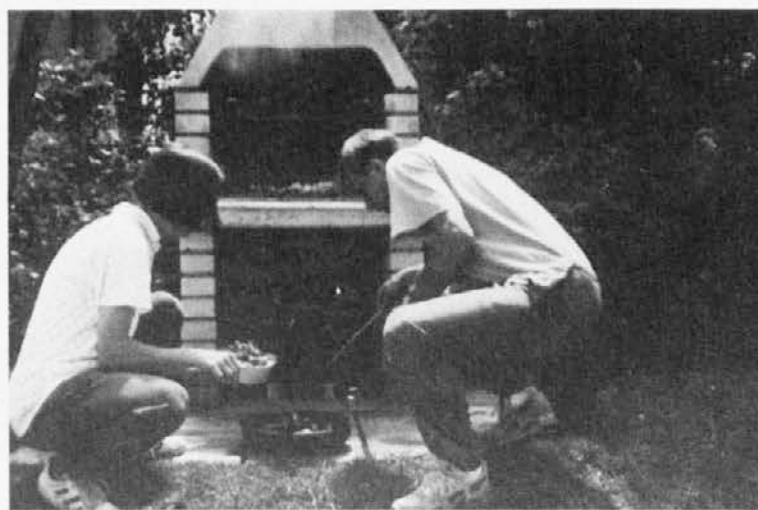
Leto XXXIV

Ravne na Koroškem, julij - avgust 1997

Št. 7-8

**NAJ
VAM
BO
NA
DOPUSTU
LEPO!**

Od šestih mesecev leta 1997 so bili kar trije dobri;

to pomeni, da so bili v teh mesecih denarni tokovi pozitivni, medtem ko je bila lani za vse mesece značilna izguba.

Vendar položaj podjetja v celoti še vedno ni dober, saj v nekaterih programih nimajo dovolj naročil za drugo polovico leta. Organizirali so se tako, da bi manjkajoča naročila pravočasno pridobili, pripravljajo pa tudi že nekatere pogodbe za prihodnje leto.

V Strojih veliko pričakujejo od pogovorov z ameriško družbo Simson.

Če bodo dobili to naročilo, bodo imeli zagotovljeno delo in prihodek za vse prihodnje leto,

saj gre za serijo 10 do 15 večjih stiskalnic. Zaradi slabih poslovnih rezultatov STO v preteklosti pa kupec zahteva jamstvo

STO posluje bolje kot lani

Kot je povedal direktor Strojev in tehnološke opreme dr. Milan Švajger, so se poslovni rezultati tega podjetja v letošnjem prvem polletju v primerjavi z lanskim precej izboljšali.

lastnika, slovenske vlade, da ta družba v času izdelave teh stiskalnic ne bo propadla. Nujno bi bilo, da bi lastnik podjetje dokapitaliziral in mu s tem zagotovil večjo stabilnost na trgu.

V letošnjem drugem

polletju bodo imeli Stroji dokaj neugodno odpremo, dela pa bo vendarle dovolj.

S pomočjo Styrie ima dovolj naročil tudi Vzmetarna.

Avstrijska Styria, ki zdaj testira proizvodno kondicijo tega obrata, bo dobila

Vzmetarno v najem. Kot kaže, bo dela dovolj za vse zaposlene.

Najmanj naročil je zagotovljenih za Orodjarno in Pnevmatiko. Za slednjo iščejo nove trge, predvsem skušajo dobiti zastopnika za grško tržišče, ki ga zdaj preverjajo. Navezujejo pa stike tudi z drugimi firmami v Evropi in iščejo nadomestne programe za lahko obdelavo.

Za Orodjarno so našli novega kupca, firmo Sogedare v Franciji. Če bi pridobili še nekaj takih, bi se za ta program začeli pisati lepši časi.

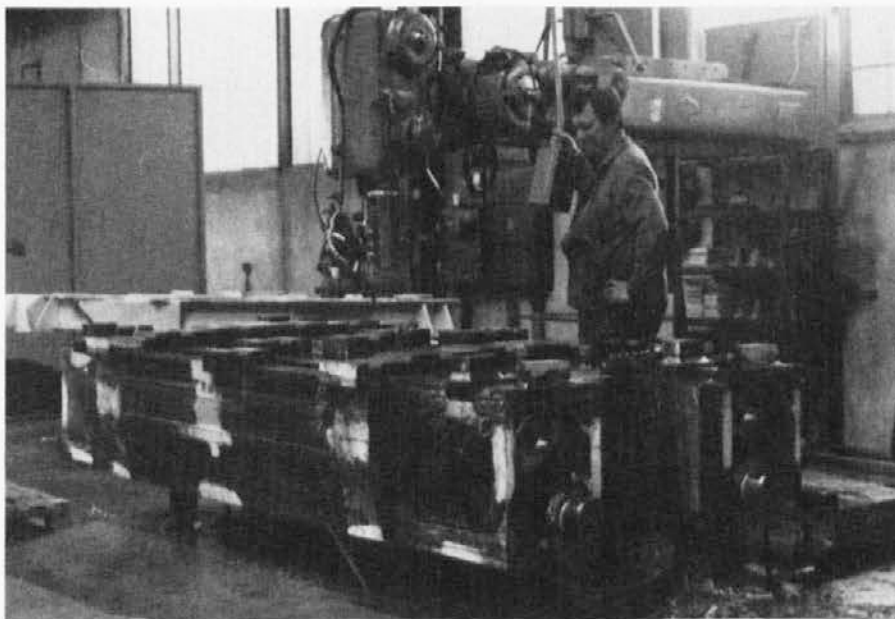
Problem je, ker cene za to proizvodnjo še vedno niso ustrezne, čeprav so boljše, kot so bile. Morali bi znižati stroške, to pa brez investicijskega vlaganja ni mogoče. Iščejo pač naročila za strojni park, ki ga imajo na razpolago.

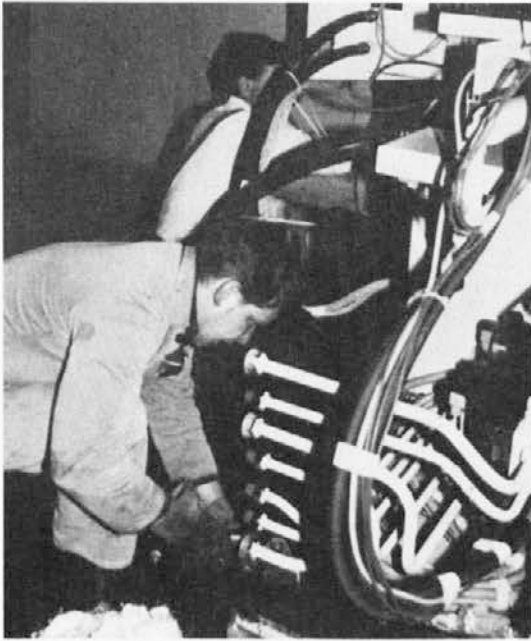
Okrepiti bodo morali komercialno in veliko več kot doslej vložiti v razvoj celotne lahke obdelave in pnevmatike.

Na pragu 2. polletja 1997 se je v STO pojavil še dodaten problem:

Zaradi velikih težav v Jeklolivarni je postalo ogroženih 300 delovnih mest

v tej družbi, saj bi bil brez ulitkov velik del obdelave onemogočen.

Ulitkov namreč zadolženo podjetje, kot je STO, pri zunanjih dobaviteljih ne more kupovati, so pa sestavni del večine končnih izdelkov, ki jih ta družba odpremlja.

Zato so bili prisiljeni s 1. julijem vzeti v najem težko livarno in modelarno,

hkrati pa zaposliti tudi večino ljudi, ki delajo v teh dveh obratih, razen tistih iz skupnih služb.

“Odločitev o priključitvi obrata iz sestrške družbe, ki gre v stečaj, je bila za vodstvo STO neprijetna in zelo težka, saj smo sami v velikih težavah. Morali smo pač izbirati med večjim in manjšim zlom in izbrali smo manjše, saj smo le tako lahko zagotovili nadaljnjo proizvodnjo za večino naših delavcev,” je ob koncu pogovora poudaril dr. Švajger.

Mojca Potočnik

Obrambni minister Turnšek na Ravnah

V četrtek, 19. junija 1997, je družbo STO obiskala delegacija Ministrstva za obrambo Republike Slovenije, ki jo je vodil minister Tit Turnšek. O namenu in rezultatih obiska je direktor STO

Od leve: Teodor Geršak, Tit Turnšek, Srečko Kokalj

dr. Milan Švajger povedal naslednje:

“Z vsemi proizvajalci vojaške opreme se bo minister za obrambo sestal šele jeseni. Mi, kot eden največjih proizvajalcev opreme za Slovensko vojsko, pa smo želeli, da pride k nam že prej, kajti za nas je zelo pomembno, da vemo, ali se bo nabavna politika prejšnjega ministrstva nadaljevala tudi pod sedanjim ministrom ali ne.

Ministra Turnška, ki nas je obiskal v juniju, smo seznanili z možnostmi naše proizvodnje in s programi, ki smo jih uresničevali doslej. Povedal nam je, da se bo večina projektov, začelih v preteklih letih, še nadaljevala, nekateri pa se bodo ustavili. Nekatero programe bomo morali intenzivirati, zato bo treba zanje usposobiti več ljudi, kar pomeni, da nas čaka prestrukturiranje kadrov. To ne bo vedno lahko, pomembno pa je, da bomo imeli delo še naprej.

Kolikor vem, je bil minister Turnšek z obiskom v Železarni Ravne zadovoljen.”

M. P.

JEKLOLIVARNE NE BO VEČ?

Splošno znano je, da je Jeklolivarna v težavah že dolgo, z izgubo je poslovala - tudi v letih, ko je Železarni Ravne v celoti še dobro šlo. Investiciji v minilivarno in težko livarno nista prinesli pravega uspeha, predvsem slednja je ob razbitju Jugoslavije ostala brez svojega osrednjega programa - ulitkov za proizvodnjo vojaške opreme.

Potem ko se je dolgoletni ravnatelj **Jože Matitz** leta 1988 upokojil, je njegovo mesto prevzel **dipl. inž. Edvard Štruel**, ki je videl rešitev za to proizvodnjo v bistvenem zmanjšanju števila zaposlenih. Sledile so številne predčasne upokojitve in prerazporeditve, **število zaposlenih se je od okoli 600 skrčilo na dobrih 300**. Potem ko so pod vodstvom direktorja Andreja Kokalja razformirali skupno podjetje Železarno Ravne in nato še preostale skupne službe Poslovnega servisa, se je število zaposlenih v Jeklolivarni znova nekoliko povečalo, saj so morali oblikovati lastne skupne službe in izpopolniti manjkajoča delovna mesta v proizvodnji. Težko je bilo namreč zadovoljevati vse večje zahteve kupcev, zaradi neobvladanja tehnologije pa cene niso pokrivalo stroškov, ki so nastajali ob taki proizvodnji. Veliko je bilo poskusnih naročil, vse premalo pa serijskih.

V začetku leta 1993 je postal direktor Jeklolivarne **dipl. inž. Jože Studenčnik** in jo je vodil do aprila 1996. Medtem ko je bil ob prevzemu dolžnosti

prepričan, da so ga postavili za pogrebника livarstva na Ravnah, je ob odhodu iz podjetja vedel, da ima določene možnosti za preživetje. Predvsem je livarstvo potrebno za predelovalna podjetja, zaradi slabih rezultatov v preteklosti pa bi nujno potrebovalo finančno pomoč. Čeprav je bila z drugimi železarskimi podjetji vred podržavljena, pa **Jeklolivarna prave pomoči od države ni dobila**. Najemala je lahko le posojila, vendar jih je morala drago plačevati.

V letu 1995 je vodstvo koncerna SŽ odločilo, da mora vsako železarsko družbo voditi tričlanska uprava. Glavnemu direktorju naj bi pomagala še tehnični in finančni oz. komercialni direktor. Februarja tega leta je postal pomočnik uprave za komercialo v Jeklolivarni **dipl. inž. Viljem Štifter**, ki je v aprilu 1996 tudi nadomestil direktorja Studenčnika. Ta je odšel v Metal.

V tem času je proizvodnja Jeklolivarne še naprej potekala po ustaljenih tirih - tako so vsaj nakazovali rezultati, objavljeni vsak mesec v Novicah, **stroški oz. dolgovi pa so vse bolj naraščali** in privedli podjetje tako daleč, da ni bilo več sposobno poravnati stroškov, razen najnujnejših in tistih, ki jih je določil direktor. Bile so težave z izplačevanjem plač, in ko je Uprava SŽ v aprilu 1997 poslala v Jeklolivarno Ravne novega člana Uprave **dipl. inž. Milana Košeljnika**, ki so ga **po odstopu Viljema Štifterja preimenovali v v. d. direk-**

torja, se je ta znašel v stavkovnih razmerah. Prvi in drugi mesec so se ob pomoči sestrskih družb še reševali, Svobodni sindikat oz. SKEI se je z novim direktorjem tudi sporazumel za mirno reševanje izjemno težavnega položaja podjetja. V nasprotju z njim je **sindikat Neodvisnost KNSS z ostrim sindikalnim bojem nadaljeval**, kar je privedlo tudi do večdnevnega izpada proizvodnje ter prihodka v maju. To je bila voda na mlin tistim, ki so si želeli, da za Jeklolivarno ne bi bilo drugega izhoda kakor stečaj. Zaradi manjših prilivov je bilo podjetje še manj sposobno poravnati stare obveznosti, posledica tega pa je bila, da Jeklolivarna v juniju ni dobila pravočasno litine iz Metala in ni mogla nadomestiti zaostankov, ki so nastali ob stavkah v aprilu in maju.

Da je bila mera polna, je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v maju deloma, junija pa v celoti prenehalo sofinancirati socialne programe v Slovenskih železarnah. Ker Logistični center ni dobil denarja za plače od države, ga je terjal od matičnih družb svojih delavcev. **Od Jeklolivarne denarja ni dobil, zato ji je "njene" delavce vrnil. 1. 6. 1997 se je v Jeklolivarno iz Logističnega centra vrnilo 84 delavcev, od tega 58 invalidov, 28 invalidov pa je bilo v podjetju že (še) zaposlenih.**

Ker ni bilo denarja niti za plače, niti za financiranje proizvodnje, Jeklolivarne ni bilo več mogoče rešiti.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Novembra leta 1980 je začel v Kovačnici obratovati avtomatski kovaški stroj firme GFM iz Avstrije. Naprava je vrsto let zelo dobro delovala; kljub temu, da je bila v obratovanju skoraj neprekinjeno, na njej dolgo ni bilo večjih okvar in ni povzročala zastojev v proizvodnji. Kar je bilo napak, so bile posledica "človeškega dejavnika", tudi strojelom pred dvema letoma.

KOVAŠKI STROJ BODO PRENOVILI

tem meram in načinom izvedbe. Precej težav imamo tudi zaradi prevozov čez mejo, čeprav se naša uvožno-izvozna služba zelo trudi, da ni zastojev zaradi začasnega uvoza in izvoza posameznih delov, ki jih obdelujejo v GFM ali pri nas.

Našim vzdrževalcem iz Metala, Eltesa, Serpe in Instalterja pomagajo trije monterji iz Avstrije. Delajo po 12 ur dnevno, tudi ob sobotah, zato sem prepričan, da bo obnova končana v predvidenem roku.

Zaradi težav pri vzdrževanju - nekateri ključni deli so zastareli in jih ni moč dobiti na tržišču, temveč jih je treba posebej naročiti - so se v Metalu že pred časom odločili za posodobitev te pomembne kovaške naprave. Ker ni bilo denarja, so z deli dolgo odlašali, pred kratkim, 2. junija 1997, pa so stroj začeli razstavljati, čistiti, popravljati še uporabne dele ter zamenjevati neuporabne. Dela naj bi bila končana sredi avgusta.

Kakor je povedal vodja projekta **dipl. inž. Ivan Pungartnik**, bodo v celoti obnovili mehaniko, krmilje in hidravliko stroja. "Marsikaj od tega bi lahko vzdržalo še nekaj let, toda tehnika, elektronika je tako napredovala, da je krmilje, vgrajeno v ta stroj pred 17 leti, že popolnoma zastarelo - stroj upravljamo z relejno tehniko in s CNC, zdaj pa bomo vgradili digitalno tehniko oziroma Siemensov krmilnik S5. Zaradi sodobne elektronike bo tudi hidravlika enostavnejša in jo

bo lažje vzdrževati. Prej je bilo v stroju 13 različnih črpalk z elektromotorjem, zdaj bodo zadostovale tri. Potrebovali smo dva rezervoarja za 8.000 litrov hidravličnega olja, po novem bo zadoščal en bazen s prostornino 4.500 litrov. Tudi mazalni sistem bo enostavnejši.

Pri popravilih od 1988. leta naprej smo imeli precejšnje težave z nadomestnimi deli. Ker so te stroje že pred leti umaknili iz proizvodnje, posamezni deli niso več na razpolago na tržišču. Naročiti jih je treba posebej, zato so dobavni roki dolgi, cene pa visoke, posamezni elementi tudi niso zanesljivi. Zato se je zanesljivost obratovanja tega stroja vse bolj zmanjševala.

Kljub temu smo bili ob razstavljanju stroja presenečeni, ker so nekateri deli tako dobro ohranili. Kar bo mogoče, bomo ohranili. S tem bo obnova cenejša, hkrati pa zahtevnejša, saj se moramo z novimi deli prilagajati

To je za nas zelo pomembno, da bi bil izpad proizvodnje čim manjši. Da ne bi izgubili kupcev, iščemo v tem času usluge pri nemški firmi Witten; kar je mogoče, kujemo na 1200-tonski stiskalnici; z nekaterimi kupci smo se dogovorili za kasnejše dobave.

Vrednost obnove smo ocenili na približno tri milijone mark, pri čemer pa ni všteta vrednost dela naših delavcev in nekaterih del, ki niso bila predvidena, pa se je pri razstavljanju stroja pokazalo, da so potrebna."

Inženir Pungartnik po prvih tednih dela ni skrival zadovoljstva, ker so se obnove končno lotili. Vesel je, ker se je delovna ekipa dobro ujela in ker so tudi avstrijski monterji z znanjem in s pripravljenostjo naših ljudi za delo zadovoljni.

Mojca Potočnik

EDINI IZHOD - STEČAJ

(Nadaljevanje s 4. strani)

Finančno stanje
Jeklolivarne je bilo ob koncu junija tako katastrofalno, da podjetje ni moglo več plačevati niti najnujnejših obveznosti; ker je bil žiro račun blokiran neprekinjeno že več kakot 90 dni, so bili izpolnjeni vsi pogoji za začetek stečajnega postopka.

Vodstvo podjetja Slovenske železarne - Jeklolivarna Ravne, podjetje za proizvodnjo jeklotitine in litih izdelkov, d. o. o. je 2. julija 1997 na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu vložilo predlog za začetek stečajnega postopka. Sklep o tem je sprejela skupščina podjetja. Sodni senat v sestavi: okrožna sodnica Vera Ternik, predsednica stečajnega senata, ter okrožni sodnici Karolina Kaker in Anica Večko - Dimc, kot članici senata, je 10. 7. 1997 predlog sprejelo in objavilo začetek stečajnega postopka. Od tega dne se naslov firme dolžnika glasi Slovenske železarne - Jeklolivarna Ravne, podjetje za proizvodnjo jeklotitine in litih izdelkov, d. o. o. - v stečaju.

Za stečajnega upravitelja je sodišče določila odvetnika Mirana Kosa, upnike pa je obvestilo o začetku stečajnega postopka z objavo na oglasni deski sodišča in v Uradnem listu Republike Slovenije.

Kakor je povedal stečajni upravitelj, imajo upniki dva meseca po objavi stečaja v Uradnem listu čas prijaviti svoje terjatve do Jeklolivarne.

Vsem zaposlenim v Jeklolivarni je 11. 7. 1997 prenehalo delovno razmerje in so se morali

prijaviti na Zavodu za zaposlovanje oziroma na najbližjem Uradu za delo. Ker sta družbi Armature Muta in Stroj in tehnološka oprema vzeli v najem minilivarno, težko livarno in modelarno, se je lahko takoj znova zaposlilo 247 delavcev - 147 v Armaturah in 100 v STO. 159 jih je ostalo na Zavodu za zaposlovanje, kjer bodo od avgusta dalje prejeli nadomestilo za plače, ki izhaja iz dosedanjega dela. Od dolžine delovne dobe je namreč odvisno, kako dolgo bodo prejeli to nadomestilo.

Ker je šlo podjetje v stečaj, delavci ob odhodu na zavod odpravnine niso dobili; še naprej bodo imeli osnovno zdravstveno zavarovanje, prostovoljno zavarovanje pa si bodo morali urediti in plačevati sami.

Jeklolivarna finančno ni več sposobna zagotoviti delavcem plač za junij. Terjatve za to plačo bodo šle v stečajno maso, ostale družbe SŽ na Ravnah pa bodo prispevale sredstva, da bodo nenadoma brezposelni delavci Jeklolivarne dobili vsaj izplačilo v obliki delnega regresa ali pomoči v višini 50.000 SIT.

Kakor za ostale upnike, velja tudi za zaposlene, da morajo svoje terjatve do Jeklolivarne prijaviti pri stečajnem upravitelju v roku dveh mesecev od objave stečaja. Plače so pri izplačilih iz stečajne mase na prvem mestu, vendar tudi to ne bo kmalu, saj bo prvi narok za preizkus terjatev na sodišču 8. oktobra. Stečajni upravitelj mora dotlej ugotoviti, kolikšno je premoženje podjetja - dolžnika in poskušati obogatiti stečajno maso, da lahko potem začne s poravnavanjem obveznosti do upnikov.

Če stečajni upravitelj ugotovi, da je možno nadaljevati proizvodnjo, in upnike prepriča, da se sporazumejo za odložitev plačila in za znižanje zneskov terjatev, se lahko začne poskus prisilne poravnave v stečajnem postopku. V tem primeru bi podjetje Jeklolivarna znova začelo delovati.

Tragično je, da zaradi sedanjega stanja v Jeklolivarni tudi socialnega programa, kot je bil značilen za vse dosedanje primere ugotavljanja delovnih presežkov po tako imenovani "mehki varianti", ni mogoče zagotoviti. Tako bodo ostali "ibržni" jeklolivarji brez vsega.

Sodišče je objavilo podatke, da je knjigovodska vrednost premoženja dolžnika na dan 31. 5. 1997 znašala 1.879.342.000,00 SIT, dolg v obliki posojil znaša 368.992.000,00 SIT, druge obveznosti do upnikov pa znašajo 891.078.687,75 SIT. Podjetje je imelo zadnjih šest mesecev žiro račun blokiran skupno 151 dni, bilanca pa je bila že za leto 1996 slaba.

Glede na to, da je Jeklolivarna prva med železarskimi družbami na Ravnah, ki je šla v stečaj, se delavcem in drugim poraja vrsta vprašanj, zakaj in kako je do tega prišlo. Znano je, da so delovne presežke ugotavljali že dolgo časa, vsaj pred novim letom, nazadnje pa so še tiste, ki so bili v Logističnem centru, vrnili v Jeklolivarno. Tako so vsi, ki bodo v tem podjetju ostali brez dela, izgubili možnost dobiti odpravnino, kakor so jo prejeli viški pred njimi.

Plačilna sposobnost Jeklolivarne je že dolgo slaba, s proizvodnjo se je ustvarjala izguba, lastnik pa je direktorju Viljemu Štifterju dovoljeval, da je najemal drage kredite in s tem podjetje še bolj zadolževal in potapljal. Ko je prišel na Ravne zadnji direktor Jeklolivarne Milan Košeljniki, je imel v rokah vrsto obljub, da mu bodo pomagali, pomoči pa potem ni bilo, niti iz Ljubljane, niti od sestrskih družb na Ravnah, niti od (dela) lastnih delavcev - prej nasprotno.

Glede na to, da je za kovinsko predelavo livarska proizvodnja na Ravnah potrebna, je težko razumeti, da podjetje, ki jo je vodilo, ne bo več, livarsko proizvodnjo, vsaj večji del, pa bodo vodili predelovalci. Odgovore na ta in še druga vprašanja bo najbrž v kratkem zelo težko dobiti.

Mojca Potočnik

PRAZNIK OB DELOVNEM JUBILEJU

Kljub težavnim razmeram v nekaterih železarskih družbah niso nehali ceniti zvestobe delu in podjetju.

Šindikat in vodstvo ŠTO sta vse zaposlene, ki so (ali bodo) v letu 1997 dopolnili 10, 20 ali 30 let dela v podjetju, v petek, 23. maja, povabili na kosilo na Rimski vrelce. Kakor vidimo, so se za spomin tudi slikali. Če se leta ne poznajo na obrazih, naj povemo: *od zgoraj navzdol so razvrščeni 10-, 20- in 30-letniki.*

To seveda ob jubileju še ni vse. Za zvestobo podjetju dobi vsak jubilar še denarno nagrado: za deset let dela dobrih 40.000 SIT, za 20 let 61.000 SIT in za 30 let 81.000 SIT in nekaj drobiža.

Tridesetletniki imajo še možnost enotedenskega rekreativnega dopusta na morju ali v toplicah. letos so lahko izbirali med Simonovim zalivom v Izoli in Lendavskimi toplicami.

OSKRBA Z ENERGIJO V MAJU 1997

Dobava primarnih energentov je bila maja v redu, nemoteni sta bili proizvodnja in oskrba porabnikov s sekundarnimi energenti.

Odstopanja porabe zemeljskega plina od mesečnega plana, ki je eden glavnih primarnih energentov, so podana za posamezna podjetja v tabeli.

V maju so porabo zemeljskega plina najbolj presegli v družbi Stroji in tehnološka oprema, v Jeklolivarni pa je bila poraba le polovična. Skupna poraba plina je bila za 8 odst. večja od načrtovane.

Poleg oskrbe porabnikov z energenti smo zbrali od družb Železarne Ravne 9,7 m³ in od zunanjih dobaviteljev 12 m³ odpadnih emulzij za cepljenje ali skupaj 21,7 m³. Za sežig pa smo zbrali 46.700 kg odpadnega olja, in sicer: 5.000 kg od družb železarne, 22.100 kg s cepljenjem emulzij in od zunanjih dobaviteljev 19.600 kg.

Za normalno obratovanje in oskrbo porabnikov z energenti smo opravili načrtovane preventivne preglede in vzdrževalna dela na energetskih napravah in omrežju.

Na podlagi naročil smo opravili tudi več servisnih del in predelav na strojnih napravah in omrežju centralne kurjave za zunanje naročnike.

Miran Fužir, dipl. inž.

DOPOLNILO k članku Energetika Ravne med energetsko najbolj učinkovitimi slovenskimi podjetji iz prejšnje številke Fužinarja: **Izvajalec projekta Energetska zasnova Mežiške doline je bilo podjetje KORING, d. o. o. s Prevalj v sodelovanju z Energetiko Ravne.**

Uredništvo

RAVENSKI GASILCI V POMURJU

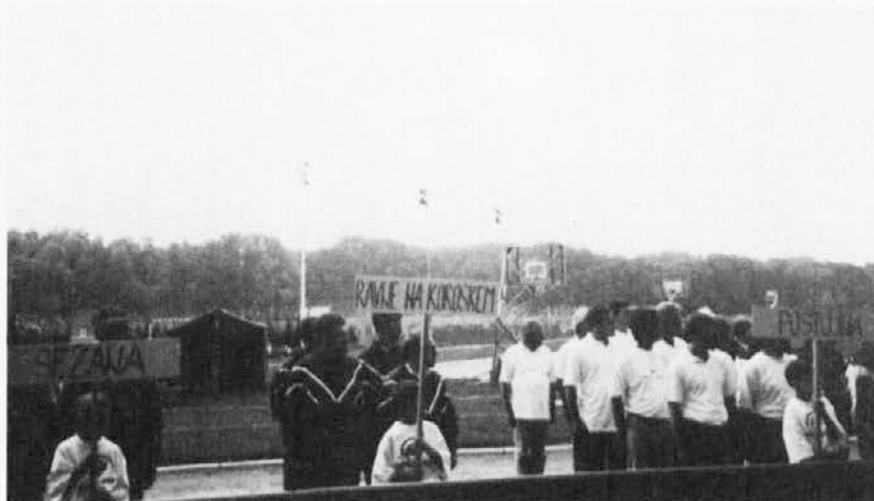
Pomurski gasilci so 7. junija letos pripravili **15. delovno - športno tekmovanje poklicnih gasilcev Slovenije** v Gornji Radgoni.

Tekmovanja se je, kakor v preteklih letih, tudi letos udeležila ekipa Gasilskega zavoda Ravne na Koroškem. Ker so bili doslej navajeni zmagovati, letos pa jim športna sreča ni bila tako naklonjena, o svojem sodelovanju niso preveč na glas poročali. Pa vendar, včasih je dobro upoštevati olimpijsko geslo: **Pomembno je**

sodelovati, ne zmagati.

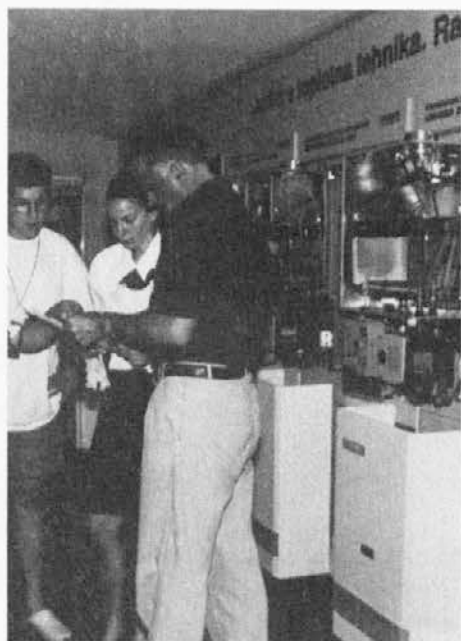
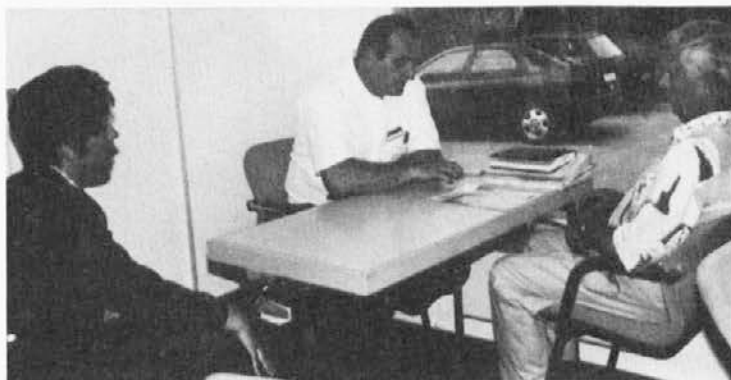
Torej, ravenski poklicni gasilci so sodelovali na letošnjem 15. delovno - športnem gasilskem tekmovanju in v gasilski disciplini dosegli 11. mesto med 15 ekipami iz vse Slovenije. Prihodnjič pa lahko, z nekaj več sreče, znova zmagajo.

M. P.

JUNKERS SE JE PREDSTAVIL V KOTLJAH

V nedeljo, 22. junija, je bila pred kotlarno v Kotljah svojevrstna razstava.

Tam se je namreč ustavil infomobil nemškega proizvajalca plinskih kotlov - firme Junkers - in njegovi svetovalci so ljudem, ki so množično prihajali na prizorišče, predstavljali svoje izdelke in svetovali, kako lahko najbolj ekonomično in v zadostni meri ogrevajo prostore v svoji stanovanjski hiši.

Ko se je zbralo več ljudi, so poslušali predavanje, nato pa so k svetovalcem prihajali posamič, vsak s svojimi problemi in vprašanji. Živo je bilo - v tem, sicer odmaknjenem in mimem delu Kotelj - vse od 9. ure dopoldne do 19. zvečer.

Skratka, predstavitev plinskih kotlov firme Junkers, ki jo je organizirala Energetika Ravne, je lepo uspela. Tisti, ki zanj niso pravočasno izvedeli, pa potrebujejo kakršenkoli nasvet v zvezi z ogrevanjem, se lahko oglasijo pri svetovalcih v Energetiki. Prijazno jih bodo sprejeli.

M. P.

Metal Ravne in skrb za okolje - uvajanje sistemov EMS

Varovanje okolja postaja v svetu in pri nas tema, ki vzbuja vedno več pozornosti in zanimanja javnosti. Podjetja se vse bolj posvečajo učinkom, ki jih imajo njihove dejavnosti, izdelki in storitve na okolje. Prijazen odnos do narave predstavlja močno orožje v boju za prostor na tržišču, kjer ni pomembno več samo to, kako kvaliteten je proizvod, temveč tudi, kakšen vpliv ima na živa bitja in okolje in v kakšnih razmerah je bil proizveden. Zato je postalo ravnanje z okoljem pomemben dejavnik pri načrtovanju razvoja podjetij.

Tega se zavedamo tudi v Metalu in konec leta 1996 se je vodstvo družbe odločilo za velik poslovni korak, za uvajanje sistema upravljanja z okoljem - EMS. Pri tem je kot orodje za izvedbo programa izbralo standard ISO 14001, ki nadgrajuje standard ISO 9001; ta v Metalu uspešno deluje že peto leto.

Kaj so sistemi EMS?

EMS - sistemi upravljanja z okoljem - so po definiciji organizacijska struktura z jasno določenimi odgovornostmi, postopki, procesi in sredstvi, ki omogočajo vzpostavitev učinkovitega upravljanja z okoljem v organizacijah. Vsi pomembnejši vplivi na okolje, ki jih ima določena organizacija, so na ta način obvladani, kar po eni strani preprečuje nepredvidene dogodke, po drugi pa omogoča sistematičen pristop k trajnemu izboljševanju okoljevarstvene prakse. Zasnova sistema ni nova, saj so ga nekatera podjetja v ZDA, zahodni Evropi in na Japonskem uporabljala že v zgodnjih sedemdesetih letih. Razlog za to so bile številne ekološke nesreče in katastrofe.

Sistem zahteva, da je podjetje ustrezno organizirano. Opraviti mora ekološke, fizikalne in kemične razis-

kave ter oceniti vplive na okolje. Razviti mora postopke za redno merjenje teh vplivov in skrbeti za redne meritve. Redno mora spremljati zakone s področja varstva okolja in s tem izključiti možnost, da bi obremenili okolje bolj, kot dovoljuje zakonodaja.

EMS zahteva ne samo redno nadzorovanje odpadnih snovi, temveč tudi in predvsem spremljanje vseh snovi od prihoda v podjetje do odpadkov ter nadzorovanje porabe vseh energentov, vode, surovin. Količino odpadnih snovi je namreč treba zmanjšati že na izvoru z boljšim gospodarjenjem z vhodnimi snovmi.

Čeprav si je nekdanja Železarna Ravne močno prizadevala zmanjševati negativne vplive na okolje, je ostalo nerešenih precej problemov. Za uspešno izvedbo sistema bo potreben trud vseh zaposlenih in predvsem v začetni fazi tudi denarna sredstva. Zavedati se moramo, da nam bo to zagotovilo boljše življenjsko in delovno okolje, hkrati pa bo to v prihodnje pogoj za uspešno poslovanje vsake organizacije in podjetja.

Bernarda Drogenik, dipl. inž.

INVALIDSKA PROBLEMATIKA - CELOVIT PRISTOP

(Povzetek pripravniške naloge)

Živimo v času, ko so spremembe edina stalnica, ki nas spremlja. Nekatere spremembe v zvezi z delom in ekonomskimi pogoji so pomemben stresogen dejavnik (npr. izguba delovnega mesta, finančne težave ipd.). S slabšanjem delovnih razmer in z manjšim preventivnim varstvom delavcev prihaja do naraščanja zdravstvenega absentizma in invalidnosti zaposlenih.

BOLNIŠKI STALEŽ

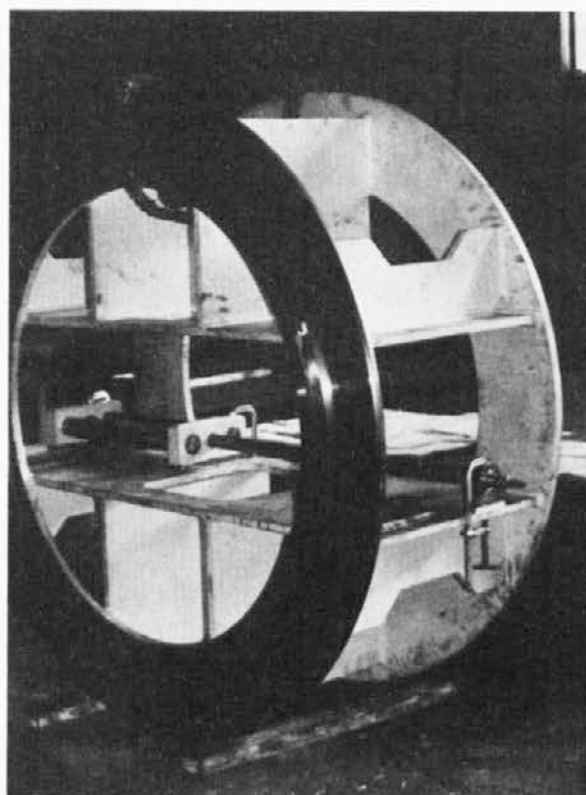
Več kot 50 odstotkov bolniškega staleža ne izhaja iz bolezni, temveč iz drugih vzrokov, kot so pogoji dela, slaba organizacija dela, poškodbe pri delu, pritiski na delovnem mestu, konflikti s sodelavci, odnosi med podrejenimi in nadrejenimi, obveznosti izven podjetja, nezainteresiranost, dopolnilni vir dohodka ipd.

Zavedati se moramo, da je vzrokov za bolniško odsotnost več in da bolniška ne more nastati, če delavec ne vstopi v ambulantno. Izbor je torej v človeku, ki odloča, kaj je zanj lažje, bolj ugodno ali bolj smotrno. Delodajalec praktično nima zakonske možnosti, da bi vplival na bolniško odsotnost, vendar mora rešitev iskati znotraj podjetja in ne zunaj njega, še najmanj v zakonodaji. V osnovi si mora prizadevati za spremembo miselnosti, za pripadnost podjetju, integracijo interesov delavcev in delodajalcev (Kožar, 1995:21,22).

Bolniški stalež v Metalu

Bolniški stalež v Metalu Ravne, d. o. o. ni zaskrbljujoč. Spodbuden je podatek, da je povprečna bolniška odsotnost v Metalu leta 1995 znašala 6,8 odst. (Projektna skupina za invalidsko problematiko SŽ, 1996:3,4), leto kasneje pa je bila za 0,68 odst. manjša. Leta 1996 je torej povprečni bolniški stalež znašal 5,5 odst., na Ravnah pa 5,2 odst.

S tem smo prestopili mejo 6-odstotne bolniške odsotnosti, ki jo po ugotovitvah prof. dr. Sama Modica, večletnega direktorja Inštituta za medicino dela, prometa in športa v Ljubljani, glede na naše gospodarske razmere in zakonodajo lahko toleriramo (Kožar, 1995a:4).

Dejavniki, ki vplivajo na bolniško odsotnost

V primeru, da bolniški stalež poraste, lahko na njegovo zmanjšanje zelo učinkovito vplivamo z določenimi preventivnimi varnostnimi ukrepi in s pravilnimi pristopi k človeku (v nadaljevanju so opisani). To lahko dosežemo s pozitivnim vplivom na navedene dejavnike, ki povečujejo oziroma znižujejo bolniško.

Delovni pogoji

K delovnim pogojem prištevamo:

- ergonomijo (odnos med človekom in delovnim okoljem (Pirc, 1996:4); na tem področju ugodne rezultate dosegamo počasi, vendar ugodno vplivajo na zmanjšanje bolniške odsotnosti, povečujejo zadovoljstvo pri delu, stroški so nižji in produktivnost višja (Kožar, 1995:58))

- ekologijo (treba je vlagati v ekološko sanacijo za zagotavljanje mikroklimatskih pogojev, kar neposredno sicer ne vpliva na bolniško odsotnost, dolgoročno pa ne povzroča potrebe po begu iz nezdravega in neprivlačnega okolja (Kožar, 1995:61))

- nesreče pri delu (nesreče pri delu predstavljajo večplasten problem ⇒ izpad zaradi bolniške, upadanje motivacije za delo drugih delavcev, odškodnine, ki bodo šele prišle do izraza, lahko dokončna izguba usposobljenega delavca (Pirc, 1996:4)).

Motivacija za delo

Pomembno je, da poznamo, kaj je tisto, zaradi česar nam drugi sledijo, poslušajo, z užitek delajo za

nas, delajo dobro, celo odlično, navdušeno. Praviloma so močnejši in trajnejši notranji motivi. Če ugotovimo, da delavci niso motivirani, je to izključno problem vodenja (Pirc, 1996:8). Nezmožnost za delo je posledica fizičnih težav (poškodb, bolezni) in tudi motivacije (psihofizično stanje) (Kožar, 1995:72).

V ospredju je predvsem motivacija, ki izhaja iz dela samega.

Faktorje, ki vplivajo na tovrstno motivacijo, Herzberg imenuje motivatorji: uspeh pri delu, priznanje za uspehe, zanimivost dela, povečana odgovornost ter možnost osebnega in strokovnega napredovanja (Kožar, 1995a: 8).

Pripadnost podjetju in socialna klima

Kjer je klima v podjetju slaba, je večina delavcev odtujenih, značilni so visok odstotek bolniške, nizka produktivnost in slaba kakovost izdelkov (Kožar, 1995a:9). Za klimo v podjetju je daleč najpomembnejše doseči, da se zaposleni identificirajo s cilji podjetja. Delodajalec mora zato redno seznanjati delavce s cilji podjetja, jim te cilje približati in se truditi, da jih prepoznavajo kot svoje (Kožar, 1995:80).

Komunikacija

Za uspešno komuniciranje na delovnem mestu naj bi upoštevali določena pravila: pristojnost za komunikacijo (ali lahko komu brez odobritve nadrejenega nekaj sporočimo), razumljivost sporočila, ugotavljanje možnosti uresničitve sporočila, razumeti ljudi, ki jim sporočilo posredujemo (Pirc, 1996:19). Sporočila posredujemo večinoma po treh kanalih hkrati: z besedo (verbalno), z glasom (tonalitetno) in z govoricno telesa (neverbalno). Kot prejemniki komunikacije tem kanalom pripisujemo različno pomembnost, in sicer besedam samo 7 odst., glasu 37 odst. ter govoricni telesa 56 odst. (Pirc, 1996:22). Za dobro komunikacijo je pomembno sproščeno razpoloženje, povratno sporočilo (konkretno na dogodek in časovno blizu dogodka), odprtost do sogovornika in očesni kontakt (Pirc, 1996: 25-29). Pohvale nam velikokrat zbežijo mimo, na njih enostavno pozabimo, na graje pa nikoli. Če je pohvala umestna, se ne obotavljajmo in izrabimo vsako morebitno priložnost ter pohvalimo tudi javno, pred ostalimi (Pirc, 1996:29). Tudi za kritiko velja podobno. Kritizirajmo, kadar je umestno, vendar ne žalimo, zato jo izrekajmo vedno na štiri oči (Pirc, 1996:30).

Izobraževanje

Na nekatere dejavnike lahko predvsem z izobraževanjem zelo vplivamo:

- stopnja samostojnega odločanja zaposlenega
- stopnja, do katere nadrejeni seznanjajo podrejene s cilji podjetja
- nagrajevanje, ki kaže, koliko je podjetje usmerjeno k dosežkom in dajanju nagrad za individualne ali skupinske uspehe
- stopnja, do katere nadrejeni dajejo podporo in

zadovoljujejo emocionalne potrebe podrejenih

- stopnja, do katere daje vodstvo možnosti za individualni razvoj in uporabo novih znanj
- stopnja svobode eksperimentiranja, inoviranja s strani zaposlenih, brez bojzani zasmehovanja in kazni
- stopnja, do katere je delo podrejenih formalizirano, kontrolirano
- odprava monotonosti (Vrčko, 1995a:1,2).

Kako lahko vplivamo na bolniško?

Na bolniško lahko vplivamo na dva načina:

1. Trda varianta

Problema bolniške odsotnosti se lotevamo z represijo v smislu poostre kontrole bolniškega staleža, grožnje z odpustom, s prerazporeditvami na težje in slabše delovno mesto ipd. Ti ukrepi sicer hitro prinesejo določene rezultate, vendar so ti le kratkoročni (Kožar, 1995:90).

2. Mehka varianta

Mehka varianta je bolj globalna, zato je težja, dražja in počasneje pokaže rezultate. Spremembe na človeškem dejavniku prinesejo ne le manj odsotnosti, pač pa večjo mobilnost, pripadnost podjetju, izboljšujejo socialno klimo, s tem pa tudi produktivnost, kar je končni cilj vsakega podjetnika. Tak pristop je celovit, saj posega v celotno delovanje podjetja (Kožar, 1995:91). Mehka varianta zagovarja pristope, kot so sprememba stališč, mnenj in navad, animacija in agitacija, stimulatивно nagrajevanje, napredovanje, razgovori z delavci, kontrola bolniške odsotnosti ter inovativnost.

INVALIDSKA PROBLEMATIKA

Eden od vzrokov za visok odstotek bolniškega staleža je lahko tudi invalidska problematika. V Metalu predstavlja problematika invalidov, v nasprotju s problematiko bolniške odsotnosti, velik problem.

Zavarovanci, pri katerih nastane invalidnost, se glede na preostalo delovno zmožnost razvrščajo v tri kategorije invalidnosti:

- v I. kategorijo invalidnosti se razvrstijo zavarovanci, pri katerih nastane izguba delovne zmožnosti
- v II. kategorijo invalidnosti se razvrstijo zavarovanci, ki lahko najmanj polovico delovnega časa opravljajo svoje ali drugo ustrezno delo in se ne morejo s poklicno rehabilitacijo usposobiti za opravljanje drugega ustreznega dela s polnim delovnim časom
- v III. kategorijo invalidnosti se razvrstijo zavarovanci, ki lahko po poprejšnji poklicni rehabilitaciji ali brez nje polni delovni čas opravljajo drugo ustrezno delo (U.R.L.R.S., št. 12/92, 34. člen).

Širina problematike

V ravenskem delu Metala je bilo decembra 1996 zaposlenih 120 invalidov, kar predstavlja 10,2 odst.

zaposlenih. Tudi razkorak med dotokom novih invalidov in invalidskim upokojevanjem je velik (leta 1996 je na novo pridobilo II. ali III. kategorijo invalidnosti 1,5 odst. zaposlenih, invalidsko se je upokojilo 0,4 odst. zaposlenih). Najpogostejši vzrok za nastanek invalidnosti so različne vrste bolezni (75,4 odst.), na drugem mestu so poškodbe izven dela (12,3 odst.), sledijo poškodbe pri delu (10,5 odst.), na zadnjem mestu pa so poklicne bolezni (1,8 odst.). V Metalu se zavedamo problematike invalidov. Eden od vzrokov za širok obseg problematike je seveda v osnovni dejavnosti, ki predstavlja težko industrijo. Te vrste industrija prinaša večjo verjetnost poškodb pri delu, težko delo v nečistem okolju pa pomeni večjo verjetnost različnih obolenj, zaradi katerih se delovne zmožnosti posameznika zmanjšajo. Tudi družbene razmere (manjša socialna varnost) in spremembe v organizaciji podjetij (večje zahteve na delovnem mestu) poglobljajo to problematiko. V podjetju smo zato analizirali delovna mesta, ki so bila najpogostejši vzrok za nastanek invalidnosti. Za nekatere od teh delovnih mest so bile že v preteklosti opravljene ocenjevalne analize. Ocenjevalne analize smo primerjali z omejitvami zaposlenih, ki so pred nastankom invalidnosti delali na teh delovnih mestih. Na osnovi teh omejitev smo v sodelovanju z obrati predlagali določene ergonomske spremembe oziroma dopolnitve. Kazalo pa bi preučiti ključna delovna mesta in razmisliti tudi še o drugih možnih rešitvah, ki bi delavcu na različnih področjih olajšale delo, zmanjšale bolniško odsotnost in invalidnost.

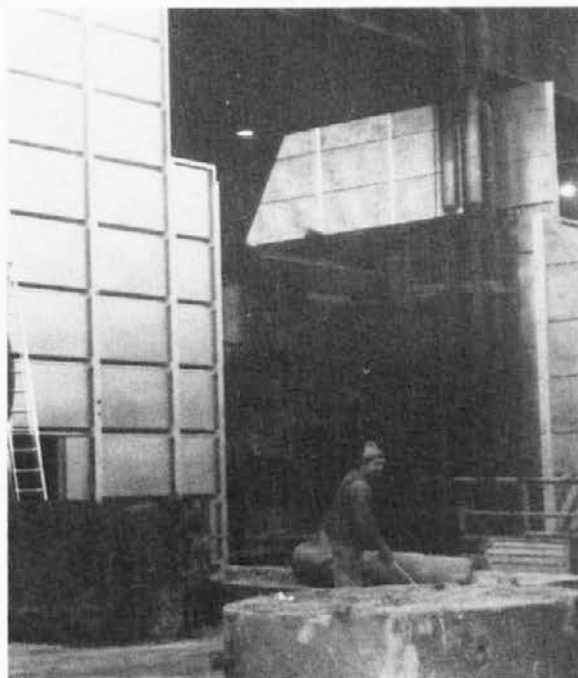
Preventivna dejavnost

Usmeriti se moramo na zdrave delavce in iskati rešitve za preprečevanje invalidnosti. Invalide pa je treba z ustreznimi programi pravočasno usposobiti za druga dela, saj moramo upoštevati, da se z usposabljanjem predvsem razvijejo, oblikujejo in uveljavijo vse preostale delavčeve sposobnosti. Zlasti pa je treba dati večji pomen obdobju pred uvedbo postopka (v času bolniškega staleža oziroma zdravljenja delavca). Preventivna dejavnost je torej zelo pomembna in je v določenih vidikih tudi zakonsko opredeljena.

Eden od teh vidikov je invalidsko zavarovanje, ki je posebna panoga socialnega zavarovanja in ima poleg preventivne funkcije pomen za reševanje posledic nastale invalidnosti. Preventivna funkcija se kaže v pravočasnem reagiranju, da ne bi prišlo do popolne izgube delovne zmožnosti. Temeljni namen invalidskega zavarovanja je v tem, da z določenimi instituti, kot so delo s skrajšanim delovnim časom, razporeditev na drugo ustrezno delo, poklicna rehabilitacija, varuje in zagotavlja zaposlitev, hkrati s tem pa z njihovo pravočasno uresničitvijo (zagotavljanje pravic) preprečuje izgubo delovne zmožnosti (Kalčič, 1996:1). Zakonsko je tudi določeno, da ima zavod pravico zahtevati povrnitev povzročene škode od organizacije ali delodajalca, če nastane škoda zaradi tega, ker je bilo delovno razmerje sklenjeno brez predpisanega zdravstvenega pregleda (Štrovs, 1996:6).

Zelo pomembna pa je tudi sprememba stališč, mnenj zaposlenih o uporabi zaščitnih sredstev za večjo varnost pri delu.

Delavci bodo morali spoznati, da imajo na trgu delovne sile visoko ceno le zdravi delavci (Pirc, 1996:5). Zaščitna sredstva bodo uporabljali predvsem zaradi lastne želje po varnem delu in ne samo zaradi zakonskih predpisov.

Bolniški stalež in invalidska problematika nista sama sebi vzrok, ampak sta širši problem, saj zajemata družbeno, socialno in zdravstveno področje. Problematika zahteva timsko obravnavo, ki zajema celotno področje delovanja zaposlenih. Tako ne bomo dosegali pozitivnih rezultatov le na področju bolniškega staleža in invalidske problematike, temveč tudi v poslovanju podjetja.

Uporabljena literatura:

- Kalčič, M., Kuhelj, J., Štrovs, M. (1996): Uresničevanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja s poudarkom na novostih (gradivo za posvet), Odin d.o.o., Ljubljana.
- Kožar, A. (1995): Obvladajmo bolniško - kako jo zmanjšamo in s tem prihranimo. Lunik, Domžale.
- Kožar, A., Vardijan, D., Vrčko, M. (1995a): Bolniški stalež - celovit pristop (gradivo za seminar). Darna d.o.o., Novo Mesto.
- Kuhar, D., Lorencin, T., Pirc, V. (1996): Program za zniževanje bolniških odsotnosti - interno gradivo za učno delavnico. Center za tehnološko usposabljanje, GZS Ljubljana.
- Projektna skupina za invalidsko problematiko SŽ (1996): Poročilo o invalidski problematiki v Slovenskih železarnah - interno gradivo. Slovenske železarnah, Ljubljana.
- Uradni list RS, št. 12/92, 13. marec 1992, Ljubljana.

Irena Ranc

PROŠNJA OTROK IN DELAVK
IZ RAVENSKEGA
VRTCA SOLZICE

Ne uničujte našega igrišča

To prošnjo in razmišljanje namenjamo v branje in razmislek vsem, ki vam ni vseeno, kaj se godi okoli vas. Pa tudi vam, ki vam je vseeno. Mogoče se bo pa v vas le kaj premaknilo.

Prosimo vas, ne uničujte in ne uničite nam igrišča pri vrtcu SOLZICE na Čečovju.

Prosimo vas zato, ker ga imamo radi, ker ga potrebujemo, da bomo v prvih letih svojega življenja imeli dovolj možnosti za tek, skakanje, plezanje, kotaljenje. Kako naj skačemo, se plazimo, kotalimo in se igramo na igrišču in zelenicah, kjer je polno pasjih iztrebkov, stekla, smeti, ki tolikokrat priletijo kar čez ograjo?

Prosimo vas, spoštovane gospe, ki se z vašimi psi tako rade in pogosto sprehajate in sproščate na našem igrišču in dovolite, da se vaš pes na našem igrišču izprazni... In vam je vseeno. Ker, če vam ne bi bilo, bi počistili za seboj, ker bi morali. Tak je predpis. Mi to

Jesenska opravila na igrišču

vemo. Vemo tudi, da so pasji iztrebki lahko zelo nevarni. Tudi vi vse to gotovo dobro veste, pa verjetno o tem bolj malo razmišljate ali pa sploh nič. Samo da vaš pes opravi svoje. Verjemite, radi imamo živali, svojega igrišča jim pa ne damo. *Otroško igrišče ne more biti tudi pasje igrišče in stranišče.*

Ali pa vi, ki tako zlahka in hitro čez ograjo kar na naše igrišče odvržete vaše smeti. Kljub temu, da tudi vi dobro veste, da je to igrišče za otroke in ne smetišče. Da tu živijo

otroci, da imajo (za spremembo od vas) radi čisto okolje. Ali nikoli ne pogledate čez ograjo na igrišče takrat, ko ga čistimo?

Radi delamo in se veselimo, ko je delo opravljeno, ko je vse lepo in čisto. Žal le za kratek čas, ker vi očitno mislite drugače. Saj nam tudi pomagat nikoli ne pridete. Mi pa še majhni, drobni, stari 3, 4, 5, 6 let, že čistimo za vas, za vami. Se vam zdi to prav? Kakšen zgled ste nam? Kako naj se učimo spoštovanja do vas, takih, kot ste? Pa nas naše vzgojiteljice kljub temu vzgajajo v tem duhu.

Pa vi, mladi, ki tako radi izberete okolico vrtca za kajenje, popivanje, in bojimo se, da tudi za kaj hujšega. Za vami čistimo pločevinke, cigaretne ogorke, razbite steklenice. Naše vzgojiteljice in varuhinje pa se bojijo in trepetajo, da se ne bi kdo kdaj še zbdel...

Kaj se je zgodilo z vami?

Ali vas nima nihče dovolj rad, da bi vam pomagal v srcu pregnati tisto grdo, črno liso, ki vas sili v tako življenje? Ali nimate boljših ciljev za jutrišnji dan?

Pridite k nam, vam bomo mi povedali kaj lepega o življenju. Marsikaj že vemo.

Dragi krajani, občani, draga dekleta in fantje, vse to, kar počnete, kar nas moti in kar vam očitamo, to ni pot v prihodnost. To je korak nazaj, v propad človeka in družbe.

Vsi dobro vemo, da je lepo živeti, da je toliko lepega in dobrega okoli nas. Svet je lep, le ljudje ga kvarimo in onesnažujemo.

Storimo kaj dobrega drug za drugega, da nam bo vsem skupaj laže in lepše.

Ali nam boste pomagali pri tem?

*Da bo
zrasla
travnica...*

SKUPNA AKCIJA DRUŽBE VOGARD IN POLICIJSKE POSTAJE RAVNE NA KOROŠKEM

Predavanje o varovanju premoženja in osebni varnosti

Med poletnimi počitnicami se ponavadi poveča število vlomov v (prazna) stanovanja in hiše ter avtomobile; poslovni objekti, zlasti trgovine in gostilne, pa so vedno privlačna tarča vlomilcev.

avtomobile. Varnostna služba njegovega podjetja pa je predstavila tehnike varovanja. Potem ko podjetje VTZ iz Ljubljane naročniku montira alarmno napravo za javljanje vloma, je le-ta povezana z dežurnim centrom v Vogardu. Če pride do vloma, senzorji sprožijo alarmne signale, ki potujejo po telefonski liniji. Dežurni varnostnik takoj pošlje na teren oboroženo intervencijsko skupino, ki prihiti na kraj vloma v manj kot desetih minutah.

V sklop preventivnih akcij, s katerimi naj bi ljudi seznanili z možnostmi zaščite pred vlomi in tatvinami, sodi tudi predavanje, ki sta ga letos prvič skupaj pripravili Varnostna služba iz Vogarda in Policijska postaja Ravne na Koroškem. 17. in 18. junija 1997 so njuni strokovnjaki pred občinstvom v Mežici in na Prevaljah po dvakrat spregovorili o varovanju premoženja in o osebni varnosti. Udeležba na predavanjih je bila (kljub vabilom 130 direktorjem podjetij in ustanov ter vabilom drugim občanom po radiu, kabelski televiziji in s plakati) zelo skromna.

Kot je povedal direktor družbe Vogard **Bojan Krajnc**, so policisti s pomočjo plakatov opisovali možnosti za varovanje pred vlomi v stanovanja in

V Vogardu, kjer je zaposlenih 80 delavcev, ki se ukvarjajo s čiščenjem, komunalnim urejanjem okolice in z varovanjem na območju Železarn Ravne in tudi zunaj nje, šteje Varnostna služba 25 mož. To so **varnostniki 1** (po starem - vratarji) in **varnostniki 2** (nekdanji so bili to obhodni vratarji, sodelujejo v intervencijah in so oboroženi). Z zaposlovanjem mladih fantov v prihodnosti se bo kadrovska struktura Varnostne službe še izboljšala, kar je pomembno zlasti ob intervencijah.

V Vogardu so pred dvema letoma dobili licenco za opravljanje nalog varovanja (na sliki). Včlanjeni so tudi v Zbornico za zasebno varovanje RS.

Kako pa je z varovanjem premoženja v železarskih družbah?

Tatvin (vsaj po prijavah sodeč) je manj kot v preteklih letih. Lani je materialna škoda zaradi tatvin znašala 800.000 SIT, pozornost tatov pa so največkrat pritegnili telefonski aparati, razno orodje, varilne elektrode, vrtni stroji, kotne brusilke, celo moped... Največ tatvin odkrijejo v podjetjih ob inventurah, ob odhodu zmikavtov z območja železarn pri vrataricah ali pa policisti v hišnih preiskavah najdejo predmete, za katere se pri preverjanju izkaže, da so "fabriški".

NOVA KNJIGA S PODROČJA VAROVANJA LJUDI IN PREMOŽENJA

Pred kratkim je v samozaložbi izšla knjiga *Sistemi zaščite in varovanja oseb in premoženja*. Njen avtor, **Renato Golob**, domačin, ki je sedaj kot strokovnjak za informatiko, računalništvo in varnostno tehniko zaposlen na sedežu Slovenskih železarn v Ljubljani, je po mnenju recenzenta dr. Milana Vršca napisal strokovno knjigo, ki bo prišla prav menedžmentu in strokovnjakom v zasebnem varnostnem sektorju, varnostnim menedžerjem v gospodarskih družbah in drugemu varnostnemu osebju, učiteljem in širšemu krogu bralcev, ki jih zanima varnostno področje. Knjiga zapolnjuje dobršen del vrzeli na področju varovanja ljudi in premoženja, zlasti zaščito in varovanje s tehničnimi sredstvi.

Tudi v železarskih podjetjih velja pregovor **Prilika dela tatu**, zato več t. i. samozaščite ne bi škodilo. Če je oprema pospravljena in zaklenjena v predalih ali omarah, je tudi priložnosti za tatvine manj.

A. Č.

KULTURA

V juniju se je na Ravnah nadaljevala in končala Likovna šola v organizaciji ZKO. Bila je 5. in 20. 6. v prostorih OŠ Prežihovega Voranca.

5. 6. je gledališka skupina OŠ Mežica z igrico Pikapolonček sodelovala na srečanju otroških gledaliških skupin Severovzhodne Slovenije v Benediktu v Slovenskih goricah.

6. 6. je mešani zbor Mato iz Črne pripravil svoj 16. letni koncert. V goste je povabil pevce moškega zbora Gozdar z Lovrenca na Pohorju.

8. 6. je mešani zbor župnije Prevalje sodeloval na mednarodni misijonski prireditvi v Pliberku.

12. 6. je bil na Prevaljah občni zbor kulturnega društva. Spremenilo je ime in sestavo. Po novem se imenuje **Kulturno društvo Prevalje** in v njem delujejo tri sekcije: Gledališka skupina, Ženski zbor Karantanija in Klekljarska sekcija. Predsednik je postal Nace Kuzman. Pihalni orkester in zbor Vres bosta samostojni društvi.

13. in 14. 6. so se v krajih od Črne do Raven zvrstile zadnje predstave lutkovnega abonmaja. Gostovala je lutkovna skupina Fru fru KUD France Prešeren iz Ljubljane z igrico Zdenka Floriana Tobija.

14. 6. je bil v Glasbenem domu na Ravnah koncert diplomantov Akademije za glasbo v Ljubljani. Nastopili so: klarinetista Janez Mazej in Matjaž Emeršič ter domačin Aleksander Kotnik s tubo. Na klavirju jih je spremljal Janko Kastelic, pri tolkalih je bil Martin Cifer, povezovala je Ana Potočnik.

15. 6. je bila v Šentanelu kulturna prireditev, na kateri so nastopili Šentanelski pavri in domača folklorna skupina.

15. 6. so pri Osojniku v Bistri pri Čmi blagoslovili

obnovljeno kapelico. Kip sv. Ožbolta je restavriral Boštjan Oblak z Raven, freske sv. Valentina in sv. Antona Padovanskega pa je naslikal akad. slikar Lojze Čemažar iz Ljubljane. Pri bogoslužju so peli cerkveni pevci z Raven in iz Čme.

20. 6. je bil v cerkvi sv. Bolfenka dobrodelni koncert za leški cerkvi. Sodelovali so: Kamniški koledniki s citrarjem Tomažem Plahutnikom, otroci OŠ Leše, mladinski zbor župnije Prevalje in vokalni kvintet Ajda.

21. 6. je bil v Čmi koncert citrarskega orkestra iz Beljaka. V njem sodeluje domačinka Andreja Obojnik. Pel

NOVE KNJIGE

V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI RAVNE

- Ališič, M.: Prvaki. - Ljubljana : Grand prix, 1995
 Amon, S.: Tisk in politika v Jugoslaviji (1918-1941). - Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, 1996
 Antologija angleške poezije. - Ljubljana : Cankarjeva založba, 1997
 Barrett, D. V.: Vedeževanje z dlani. - Ljubljana : Domus, 1997
 Bergant, F.: Fortunat Bergant : življenje in delo. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997
 Blavatsky, H. P.: Praktični okultizem in druge razprave. - Idrija : Založba Bogataj, 1996
 Burnell, I. G.: Moč pozitivnega delovanja. - Ljubljana : DZS, 1997
 Dovžan, H.: Priročnik za uspešno prodajo. - Ljubljana : Gospodarski vestnik, 1997
 Gauguin, P.: Gauguin : življenje in delo. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997
 Harding, G.: Blesikon trženja. - Ljubljana : Co Libri, 1996
 Hčerke... - Ljubljana : DZS, 1997. - (Zbirka Prgišče dobrih misli)
 Hessayon, D. G.: Urejanje vrta. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997
 Hilton, H.: 50 poti do boljšega spomina. - Ljubljana : Forma7, 1997
 Holbeche, S.: Prebujenje v spremembo. - Ljubljana : Iskanja, 1997
 Jama, M.: Matija Jama : življenje in delo. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997
 Kavčič, B.: Spretnost pogajanja. - Kranj : Moderna organizacija, 1996
 Kobilca, I.: Ivana Kobilca : življenje in delo. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997
 Kristan, S.: Kako izdelam diplomsko delo. - Ljubljana : Fakulteta za šport, 1997
 Kušej, M.: Prve učiteljice, prve pisateljice - kdo jih še pozna? : ženski prispevek k slovenski literaturi od začetkov do 1918. - Celovec : Drava, 1996
 Lukan, B.: Gledališki pojmovnik za mlade. - Šentilj : Aristej, 1996
 Mediji, etika in deontologija : zbornik. - Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, 1996
 Mesojedec, U.: Java, programiranje za internet. - Ljubljana : Pasadena, 1997
 Mojemu možu z ljubeznijo ... - Ljubljana : DZS, 1997. - (Zbirka Prgišče dobrih misli)
 Mrhar, P.: Prvi koraki v svet računalništva. - Nova Gorica : Flamingo, 1997
 Narava Slovenije, stanje in perspektive. - Ljubljana : Društvo ekologov Slovenije, 1996
 Parker, R. C.: Grafično oblikovanje. - Ljubljana : Pasadena, 1997
 Pečjak, S.: Z igro razvijamo komunikacijske sposobnosti učencev. - Ljubljana : ZRSŠ, 1997
 Pietroni, P.: Alternativni načini zdravljenja. - Ljubljana : Domus, 1996
 Pogrešam te ... - Ljubljana : DZS, 1997. - (Zbirka Prgišče dobrih misli)
 Popovič, J.: Tenis in teniške poškodbe. - Ljubljana : Mediopharmacia, 1997
 Schneider, B.: Access za Windows 95 v uporabi. - Izola : Desk, 1997
 Sells, B.: Duša zakona. - Ljubljana : Vodnikova založba, 1997
 Tetičkovič, E.: Klinična nevrologija. - Maribor : Obzorja, 1997
 Vilhar, B.: Ziljske freske. - Ljubljana, Dunaj, Celovec : Mohorjeva družba, 1996
 Vogrincec, S.: Karate v Sloveniji. - Ptuj : Akademija borilnih športov, 1996
 Zagorc, M.: Aerobika. - Ljubljana : Fakulteta za šport, 1996
 Zerzer, J.: Po koroških poteh. Kulturno-zgodovinski turistični vodnik. - Ljubljana, Dunaj, Celovec : Mohorjeva družba, 1997
 Zorman, M.: Računalnik za vsak dom. - Ljubljana : Prešernova družba, Vrba, 1997
 Žerdin, A. H.: Generali brez kape. - Ljubljana : Krtina, 1997

*V maju
smo pri Riflu
v Šentanelu
predstavili knjigo
Majde Senica - Vujanovič
Mavrica nad Šentanelom.
Če vas zanese pot
v to koroško
turistično vas,
si lahko knjigo
še kupite.*

je nonet Črnjanski pobi. Spored je povezoval prof. Peter Napret.

21. 6. je bil v prevaljski cerkvi koncert združenih zborov iz Podjune in orkestra Slovenske filharmonije. Izvedli so koncertno Mašo v ES-duru Franca Schuberta. Ob instrumentalni spremljavi so peli zbori Danica iz Št. Primoža, Gorotan iz Šmihela in Peca iz Globasnice ter solisti Tünde Szaboki iz Madžarske (sopran), Barbara Jernejčič iz Ljubljane (alt), Marjan Trček iz Ljubljane (1. tenor), Hannes Mucher iz Celovca (2. tenor) in Peter Cser iz Madžarske (bas). Dirigiral je mag. Stanko Polzer, koncert je pripravila Krščanska kulturna zveza iz Celovca.

24. 6. je bila v Dobji vasi prireditev s kresovanjem ob dnevu državnosti. Nastopili so otroški zbor iz Dobje vasi, violinistka Nina Grošelj, harmonikarji David Kajzer in

zakonca Božank ter kitarist in pevec Urban Kotnik. Sledilo je družabno srečanje ob petju koroških pesmi.

24. 6. je PD Ravne priredilo planinsko zabavno prireditev Noč kresničk na Naravskih ledinah. Kulturni spored ob kresu so pripravili v počastitev dneva državnosti.

27. 6. so Šentanelski pavri in folklorna skupina iz Šentanela gostovali v Šempetru v Savinjski dolini, kamor jih je povabila folklorna skupina Grifon.

M. P.

Naši godbeniki se te dni potijo v Kerkradeju na Nizozemskem. Kako se bodo odrezali, bomo poročali v prihodnjem Fužinarju.

NAGRADNA KRIŽANKA IZ KOROŠKEGA FUŽINARJA

V junijski številki Koroškega fužinarja smo objavili nagradno križanko.

Rešitev vodoravno: AMIL, STA, NAREDNIK, TR, KRONA, MISLINJA, SIN, OT, TALK, ONO, ARO, OVES, BAVAREC, ERIN, ODEJA, TANGO, MARMOR, ROJ, NITRA, DS, ING, OTAVA, RMAN, OTIŠ, OMARA, ARGONI, MODERATOR, LB, ASEN, MI, AKER, NICA, IK, DOTA.

Nagrajeni reševalci križanke so:

● **Aida Belaj**, SŽ-JEKLOLIVARNA, d. o. o., ki dobi **1. nagrado: izdelke ali storitve v vrednosti 10.000 SIT** iz programa dejavnosti invalidskega podjetja ZIP center, d. o. o.

● **Slavka Janežič**, Škocjan 38, ki dobi **2. nagrado: blago po izbiri v vrednosti 6.000 SIT** v Mladinski knjigi Ravne - poklanja Eltroming, d. o. o.

● **Leopold Jeseničnik**, Rudarjevo 17, Črna na Koroškem, ki dobi **3. nagrado: gasilni aparat za avto** - darilo Gasilskega zavoda Ravne.

Čestitamo!

Uredništvo

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Pri odbojgarskem klubu Fužinar je v času prestopnega roka prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb. Tako je uprava kluba uspešno zaključila pogovore z dvema reprezentantom, ki bosta prihodnjo sezono na-

stopala za ravenskega prvoligaša. To sta Matjaž Hafner, ki je doslej igral pri ljubljanski Olimpiji in je podpisal pogodbo za dve leti, ter Gregor Jerončič, dosedanji odbojkar državnega prvaka Salonita iz Kanala, ki bo po enoletnem nastopanju za Fužinar nadaljeval kariero v tujini.

Pri Fužinarju pa so ostali brez dveh odličnih igralcev. Zaradi študija v Ljubljani bo mladi Bogdan Kotnik igral pri Olimpiji, odšel pa je tudi reprezentant Matjaž Urmaut, ki bo kariero nadaljeval pri francoskem prvoligašu Nici. Pri koroškem prvoligašu so se tudi odločili, da bodo dali prosto trem svojim dosedanjim odbojkarjem, in sicer Marku Verbiču in Petru Šulerju, ki sta okrepila odbojkarje Mislinje, ter Ožbiju Zmagaju, ki naj bi prestopil k avstrijskemu prvoligašu Dobu. Nadaljnjo pogodbo je s Fužinarjem podpisal eden najperspektivnejših slovenskih odbojkarjev David Slatinšek, katerega so vabili v druge klube; v prvi šesterki trenerja Branka Goloba pa bodo poleg omenjenih tudi v prihodnji sezoni igrali Jure Kokot, Marko Drevenšek, Mijo Vukovič, Rasto Oderlap, Aleš Legan, Rok Iglar in Vlado Kotnik. Vodstvo kluba je imelo namero okrepiti ekipo še s svojima dvema nekdanjima igralcema, toda Bojan Mlakar bo še nadalje igral pri Dobu v Avstriji, Andrej Urmaut pa je še za eno sezono podaljšal pogodbo s klubom Maseik v Belgiji.

Na članskem državnem atletskem prvenstvu v Novi Gorici, 21. in 22. junija, so tekmovalci KAK Ravne dosegli naslednje uvrstitve: Mojca Vavče je bila druga v teku na 100 m in četrta na 200 m, kjer je s časom 24,97 sekunde izpolnila normo za nastop na olimpijskih dnevih mladih v Lisboni. Luka Leitinger

je v teku na 400 m osvojil 5. mesto, Zoran Planinšec je bil sedmi na 800 m, Metoda Videtič pa je bila šesta v konkurenci tekačic na 3000 m.

Obnova atletskega stadiona pri Domu telesne kulture na Ravnah je pri kraju. Celotna investicija je veljala 110 milijonov tolarjev. Po informacijah županstva občine Ravne - Prevalje, ki je lastnik objekta, je 20 milijonov tolarjev prispevalo ministrstvo za šolstvo in šport, ostalo pa so sponzorska sredstva. Povsem obnovljen atletski stadion, na katerem je podlaga iz umetne snovi - tartan, bodo svečano predali svojem namenu septembra, ko bo tudi večji atletski miting.

Na šestem turnirju v tenisu za odprto prvenstvo Mežice, bil je 21. in 22. junija, je med 22 igralci zmagal Blaž Weiss iz Rečice ob Savinji, ki je v finalni igri ugnal Ravenčana Mirana Mlakarja s 6:1 in 6:3. Tretje oz. četrto mesto je pripadlo domačinu Mateju Kasniku in Samu Pinterju iz Slovenskih Konjic.

Sprintersko državno prvenstvo v plavanju, bilo je 7. in 8. junija v Kranju, je navrglo nekaj dobrih uvrstitev tudi plavalcam Fužinarja.

Lidija Breznikar je osvojila 1. mesto med kadetinjami v prsnem slogu in bila peta v A-finalu med članicami. Tanja Kumprej si je priplavala dve tretji mesti med kadetinjami v prsnem in hrbtnem slogu. Anja Srebotnik je bila peta med mladinkami na 50 m prsno in sedma v velikem finalu v absolutni konkurenci, Tanja Merzdovnik pa je osvojila 7. mesto v prsnem plavanju med mladinkami.

Na 27. mednarodnih igrah šolskih otrok v Šparti v Grčiji so v reprezentanci občine Ravne - Prevalje nastopile štiri plavalke Fužinarja. Boljše uvrstitve so dosegle: Breznikarjeva 4. mesto na 100 m prsno, Merzdovnikova 5. mesto na 100 m delfin in Kumprejeva 6. mesto na 100 m hrbtno.

Reprezentanca Slovenije v tradicionalnem karateju je 14. in 15. junija sodelovala na 18. evropskem prvenstvu v švicarskem Davosu. V sedemčlanski izbrani vrsti so nastopili tudi štirje karateisti ravenskega kluba - Mravljak, Morn in brata Breznik. Trojka TKK Ravne Raško Morn, Ivan Mravljak in Bojan Breznik se je uvrstila med osem najboljših v kati

sinhronizirano. Ostali naši tekmovalci so se uvrstili med 10. in 16. mestom, sodelovalo pa je več kot 300 športnikov iz 23 evropskih držav.

V počastitev dneva državnosti je šahovski klub Fužinar pripravil v sredo, 25. junija, v hotelu Rimski vrelec v Kotljah tradicionalni hitropotezni turnir Ivarčko 97. Zbralo se je 39 šahistov iz koroške regije in Šaleške doline. Zmagal je Velenjčan Rajko Rajkovič z 9,5 točke pred Brankom Špalirjem iz Fužinarja, ki je zbral enako število točk, tretje mesto pa je zasedel Zdravko Burjak iz Črne.

Ivo Mlakar

PLANINSKI POHOD SLOVENSkih ŽELEZARJEV NA OKREŠELJ

21. junija 1997 je potekal že 78. planinski pohod slovenskih železarjev. Organizacijski odbor iz Železarni Ravne je za cilj tokratnega izleta izbral Okrešelj. Nanj so povabili planince iz vseh družb Slovenskih železarn; odzvalo se je 40 pohodnikov iz Železarni Ravne, 30 planincev iz Železarni Jesenice in 1 udeleženec iz Metalurškega inštituta iz Ljubljane.

Pohodniki so se zbrali pred Planinskim domom v Logarski dolini, od koder so krenili proti Okrešlju. Tam so se razdelili: prva skupina je odšla na Kamniško sedlo, druga se je povzpela na Savinjsko sedlo, tretja skupina planincev pa je ostala pri Frischaufovi koči in občudovala cvetoči Okrešelj. Popoldan so se vsi pohodniki ponovno zbrali na Okrešlju, od koder so se spustili v dolino, k Planinskemu domu. "S poslovilnimi besedami in v dobri volji smo si zaželeli,

da se tudi v prihodnje srečujemo in organiziramo skupne planinske pohode, ki so prerasli že v nepozabno in prijateljsko srečevanje."

Organizacijski odbor za pripravo planinskega pohoda v Železarni Ravne se iskreno zahvaljuje sindikalni organizaciji SKEI na Ravnah za pomoč pri organizaciji izleta in za delno sofinanciranje prevoznih stroškov.

Po poročilu Franca Telcerja priredila A. Č.

NOVICE IZ SVETA ALPINIZMA (AO RAVNE)

ŠPORTNO PLEZANJE

Za športne plezalce se je končal spomladanski del tekmovanja za državno prvenstvo, pred začetkom jesenskega dela se selijo z umetnih sten na naravna skalna plezališča.

Tudi naša mlada članica, Katja Planinc, ki je letos prvič nastopila na tovrstnih tekmovanjih, je letošnjo sezono začela zelo uspešno. V kategoriji deklic, rojenih 1986 in mlajših, je na prvi tekmi za državno prvenstvo, ki se je odvijalo 25. maja 1997 na umetni steni v Kranju, dosegla 5. mesto.

Na umetni steni v telovadnici OŠ Prežihovega Voranca se kali nov rod koroških športnih plezalcev

Na drugi tekmi, ki je bila 8. junija 1997 na visoki umetni steni v Pivki, pa je bila še uspešnejša, saj je dosegla odlično 3. mesto.

Na podlagi teh rezultatov je bila naša tekmovalka izbrana v ekipo, ki je predstavljala Slovenijo na mednarodnem tekmovanju mlajših kategorij v Ravenni (Italija), in sicer od 19. do 23. junija 1997.

Katja je tekmovala v kategoriji B (torej z deklicami, starejšimi od nje) in se v skupni razvrstitvi po treh disciplinah uvrstila na 17. mesto med 30 tekmovalkami. (Bila je 11. v boulderju, 14. v težavnosti, v hitrostni preizkušnji pa je bila celo med finalistkami.)

Njeni rezultati so sad resnega treninga (Katjin trener je njen oče); zahvala za vso podporo in razumevanje pri omogočanju treninga v telovadnici OŠ Prežihovega Voranca pa velja vodstvu šole,

trenerjem odbojarskega kluba Fužinar in Antonu Ramšaku.

Katja, želimo ti veliko uspeha na tvoji nadaljnji plezalni poti.

ALPINIZEM

V soboto, 7. junija 1997, sta Iztok Mihev (AO Ravne) in Grega Lačen (AO Črna) prosto preplezala smer MEH - ROTOVNIK v mali Raduhi, ocenjeno s tehnično oceno A₃ (Težka tehnika z veliko zahtevnimi mesti v raztežaju. Možnost za nekaj dobrih namestitvev varovanj, med njimi so velike razdalje. Padeč tudi do 15 m, z resnimi poškodbami.). Prosto preplezano smer sta ocenila s 7a (VIII). Prva dva raztežaja sta ocenjena z oceno tja do 6c (VII+/VIII-), medtem ko je tretji raztežaj ocenjen s 7a. Dodatne probleme sta imela s skalo, ki je zelo krušljiva, in s sprotnim nameščanjem varovanja.

Matjaž Šerkezi

1. METALOV TURNIR V TENISU

Delavci Metala smo se 20. in 21. junija, po daljšem športno-rekreativnem mrtvilu v Železarni Ravne, srečali na Rinskem vrelcu in se pomerili v popularni igri - tenisu. V nekaterih obratih, kjer je več ljubiteljev te igre, je teniški turnir že vsakoletni dogodek. Obrati z manjšim številom igralcev pa so bili za takšna srečanja prikrašani. Pogovori o skupnem Metalovem teniškem turnirju so se letos udejanili.

Na prvi teniški turnir Metala Ravne se je prijavilo le 22 sodelavcev, ki so bili z žrebom (uporabi se vedno na prvem turnirju) razporejeni na tabeli. Žreb je prinesel zanimive in lepe dvoboje že v prvih kolih turnirja. Najlepša tekma je bila že v četrtfinalu, ko starejši ni izkoristil bonusa po propozicijah in je vseeno odločila podaljšana igra. Zelo zanimive igre so odigrali tudi v tolažilni skupini, kjer so nastopali poraženci prvih kol.

Rezultati: V ženskem finalu sta se pomerili Dragica Lamprecht (Finance) in Barbara Pratnekar (Strateški razvoj). Slednja je zmagala v dveh setih in osvojila prehodni pokal Metala Ravne, d. o. o. za ženske.

V moškem finalu je zmagal in osvojil prehodni pokal Metala Ravne, d. o. o. mladi Tadej Gavez (Valjarna), ki je v glavnem finalu premagal Bojana Mlakarja (Jeklarna - t. p.).

V tolažilni skupini za moške je zmagal Marko Stopar iz Jeklame, ki je premagal Dušana Gradišnika (Jeklama).

Prehodna pokala čuvata zmagovalca do naslednjega Metalovega turnirja na vidnem prostoru na delovnem mestu (določila propozicij tekmovanja).

Zadovoljstvo vseh sodelujočih je bilo v lepem vremenu in ob zanimivih dvobojih še večje, ko so prejeli spominske majice in nagrade s srečelova; posrbeli smo tudi za malico.

Zadovoljen pa je bil tudi organizator in se zahvaljuje vsem sodelujočim za korektno in športno sodelovanje. Posebej se zahvaljujemo sponzorjem: *Zavarovalnici Maribor (posl. Ravne), Svobodnemu sindikatu Železarne Ravne in glavnemu sponzorju Metalu Ravne, d. o. o., kakor tudi darovalcem praktičnih nagrad (Midra, d. o. o., Inter tehn, d. o. o., JAMI, d. o. o., pizzerija Cosa Nostra, Kompas MTS-Holmec, ZIP center, d. o. o. in TA Panorama, d. o. o.).*

Tudi vodstvo Metala podpira tovrstno dejavnost v družbi. Želi, da bi teniške turnirje organizirali tudi v prihodnje, prav pa bi bilo, da bi pritegnili še več ljudi s tem, da bi se ob tenisu vrstile še druge športne in zabavne dejavnosti.

Rado Šrot

Izdaja: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. **Uredništvo:** glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, novinarka in lektorica prof. Mojca Potočnik, tehnična urednica Jelka Jamšek. Objavljene fotografije je prispevalo uredništvo. **Tel.:** 0602 21 - 131, urednica 6305, tajništvo 6753, novinarka 6304. **Tisk:** ZIP center, d. o. o., Koroška 14, Ravne na Koroškem.

Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje (št. 23/128 - 92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

KADROVSKA GIBANJA

Konec maja je bilo v železarskih družbah, naslednicah Železarne Ravne, zaposlenih 3971 delavcev ali 12 manj kot prejšnji mesec.

V zasebnih podjetjih, ki so vključena v prikaz kadrovskih gibanj, je maja delalo 315 ljudi ali eden manj kot aprila.

DRUŽBA ŠTEVILO ZAPOSLENIH

METAL		1826
RAVNE	1207	
STORE	619	
JEKLOLIVARNA		321
STROJI IN		
TEHNOLOŠKA OPREMA		942
NOŽI		188
ARMATURE MUTA		202
STANOVANJSKO PODJETJE		20
LOGISTIČNI CENTER		332
ZIP CENTER		30
ENERGETIKA RAVNE		110
TRANSKOR		63
SERPA		120
VOGARD		81
EUREST		51

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

Maja so železarske družbe sklenile delovno razmerje s 25 delavci; večina (17) jih je prešla v Logistični center, po 3 so se zaposlili v Metalu in ZIP centru, po 1 pa v Jeklolivarni in Nožih.

Med vzroki za sklenitev delovnega razmerja prevladuje razporeditev znotraj koncerna (21), med novimi zaposlitvami (4) pa delo za določen čas (3). V Metalu so zaposlili še 1 pripravnik.

Od zasebnih družb, ki so vključene v prikaz kadrovskih gibanj, so v Vogardu za določen čas zaposlili 2 delavca, v Serpi so omogočili opravljanje pripravništva 1 interesentu, v Eurestu pa so v delovno razmerje za nedoločen čas vzeli 1 delavko.

Prekinitve delovnega razmerja

V maju je delovno razmerje prekinilo 37 delavcev, od tega 18 v Jeklolivarni, 10 v Logističnem centru, 5 v Metalu, 2 v Strojih in tehnološki opremi ter po 1 v Nožih in Stanovanjskem podjetju.

Med vzroki za prekinitve delovnega razmerja prevladuje razporeditev znotraj koncerna (21), sledijo pa upokojitve (5), potek delovnega razmerja za določen čas (3), sporazumna prekinitve delovnega razmerja (1) in potek pripravništva (1). Od 6 trajnih presežnih delavcev so se 3 že zaposlili pri drugem delodajalcu, 1 se je samozaposlil, dva pa na delo še čakata.

Od zasebnih družb se je število zaposlenih zmanjšalo v Vogardu, kjer je 3 delavcem sporazumno prenehalo delovno razmerje, v Serpi je delovno razmerje za določen čas poteklo 1 delavcu, iz Euresta pa je sporazumno odšla 1 delavka.

Po podatkih IC Smeri, d. o. o. in kadrovskih oddelkov podjetij sestavila A. Č.

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 26

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 25 -
REŠITEV VODORAVNO: ROŽNIK,
VINO, APOLON, AKANT, ZEL, NITROGEN, AKNE,

NR, NO, AIDA, ASANOL, ROZIKA, KA, MO, IN, TALON, EPIK, DRETA, TILEN, ANE, AK, ACI, ARS, NATO, LAR, TLA, ERAR

IZŽREBANI REŠEVALCI, ki dobijo knjižico - ROMARKE - Francija Šalija, so: ● ERIK OTT, SŽ-METAL RAVNE, d. o. o. ● DAVORIN VONČINA, SŽ-METAL RAVNE, d. o. o. ● MARIJA ČAS, SŽ-JEKLOLIVARNA RAVNE, d. o. o.

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 26: Rešitev križanke in svoje podatke pošljite (po interni pošti) do vključno 4. 8. 1997 na naslov: FUŽINAR RAVNE, d. o. o., Uredništvo Informativnega fužinarja, Koroška 14, Ravne na Koroškem. Zaradi znižane naklade glasila sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke. Rešitev križanke in imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

	LUNINA MENA	VRSTA ŽITA	ITALIJ. RENE-SANČNI SLIKAR	IVAN BIZJAK	STANKO LORGER	UNIČEVALKA ŽELEZA	MAZAČICA	STARO-ŽIDOVSKI PISATELJ	15. IN 4. ČRKA		OSEBA IZ BIBLIJE	SPLET LAS
JULIJ			L					A		OKAY DODATEK K POGODBI		
PREBIVALCI LJUBLJANE			U					N				
SLOV. PEVEC SMOLAR			I	IZSTOPNA OD- PRTINA	MESTO V BAČKI DALM. Ž. IME			A	PERJE PRI REPI TONE SVETINA			
SLOV. POLITIK (JANEZ)			N			PRIPRAVA ZA SPRE- JEM RA- DIJSKIH VALOV		N				
 DO- MAČA ŽIVAL	ELEKT. NA- BIT DELEC PRIPADNIK ARLICEV		I			DAN. JEZIKO- SLOVEC (KRSTIAN) REKA V ŠPANJI		A			KRAJ PRI POD- ČETRKU (LEKARNA)	DERMOTA ANTON
VEZNIK			SLOV. PIS. (FRANCE) OBDELANA POLJA					AV. OZ- NAKA SOM- BORJA	POSODA ZA VINO NEKD. PRE- BIVALCI PIREN. POLOTOKA			
SLOV. PESNICA MUSER					MESTO V MOLDAVI BARVA IGRALNIH KART					SOLMIZ. ZLOG RUDOLF LABAN		
SIJAJ, ŽAR				KOROŠEC ANTON PREDLOG PRED HO- LANDSKIMI IMENI			AVARI PRITOK VOLGE					GER- MANSKI OREL
INDIJANSKO PLE- ME V J. AMERIKI								TOVARNA V ČRNUČAH ORANJE				
LENČKA OŠLAK												
SLOV. IGRALEC (IVAN)						PROSTOR V CERKVI				DA		
OCENI- TEV, RED						VZDEVEK GR. MILI- JONARJA ONASISA				IME ČRKE		

Za reševalce tokratne nagradne križanke smo poiskali lepe nagrade:
Trije srečneži si bodo lahko v trgovini **INTERDISKONT** na Ravnah
izbrali izdelke v vrednosti 10.000, 7.000 in 3.000 tolarjev.

IME IN PRIIMEK .....

PODJETJE OZ. NASLOV .....